

Beleidsdoorlichting artikel 18 – Scheepvaart en Havens

Reactie op finale versie

Bert van Wee

TU Delft

6-10-2022

- Het rapport is overwegend helder geschreven, en het rapport is helder gestructureerd. Doel, scope en afbakening zijn helder. De rapportage is van hetzelfde type als eerdere beleidsdoorlichtingen die ik heb gezien. Het rapport geeft concrete aanbevelingen die logisch voortvloeien uit de evaluatie.
- De methodologie die gevolgd is, de RPE-methodologie, is gebruikelijk bij beleidsdoorlichtingen. Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van schriftelijke bronnen, met zeven aanvullende gesprekken en vier werksessies, die input leveren voor de beantwoording van de gestelde vragen en daarvan is een synthese gemaakt.
- Het onderzoek en de rapportage is van goede kwaliteit voor zover het de beantwoording van de gestelde onderzoeksvragen betreft.
- Het rapport bevat relatief weinig inzicht in de vraag waarom de aanbevelingen uit de vorige beleidsdoorlichting niet zijn opgevolgd. Of algemener: waarom er nauwelijks onderzoek is uitgevoerd op basis waarvan er iets te zeggen is over doeltreffendheid en doelmatigheid. Algemener gesteld: het rapport is helder in het presenteren van de aangetroffen informatie en het maken van een synthese daarvan. Over het 'waarom' ervan laten de onderzoekers zich minder uit. Ik begrijp dat het interpreteren van zaken al snel subjectief kan worden, en heb begrip voor hun keuze. Toch zou het wel interessant zijn als er wat meer inzicht beschikbaar zou komen in wat er achter de gegevens, en het ontbreken van belangrijke evaluaties, zit.
- Een conceptueel model dat aangeeft hoe beleid van invloed is (of kan zijn) op determinanten die van belang zijn voor finale indicatoren (beleidsdoelen) en welke causale relaties er tussen determinanten bestaan, zou mooi zijn geweest.
- De conclusies *'Het is niet mogelijk gebleken om op het niveau van het algemene beleidsdoel uit de Rijksbegroting een uitspraak te doen over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Aanbevelingen uit de vorige beleidsdoorlichting om dit in het vervolg wel mogelijk te maken zijn niet opgevolgd.'* maakt dat belangrijke vragen onbeantwoord blijven, maar dat ligt niet aan de onderzoekers. Die hebben 'geroeid met de riemen die er zijn'.

- De onderzoekers schrijven op pagina 42: *‘Voor de onderzoeksperiode 2015 – 2020 is geen overkoepelende evaluatie beschikbaar van (delen van) het scheepvaart- en havenbeleid. In de vorige doorlichtingsperiode was dit wel het geval. Destijds waren evaluaties beschikbaar van zowel het zeevaartbeleid als het zeehavenbeleid.’* Er is dus sprake van een vermindering van evaluatieonderzoek ten opzichte van de vorige periode. Dat roept de vraag op: waarom? Voor de onderzoekers is dit uiteraard een gegeven.
- De onderzoeker merken ten aanzien van het beleidsdoel *‘Het realiseren van een efficiënt, veilig en duurzaam goederenvervoersysteem, waarbinnen de internationale concurrentiekracht van de mainport en van de Nederlandse maritieme sector wordt versterkt.’* op: *‘Deze doelstelling wordt verder niet geconcretiseerd of uitgewerkt; kwalificaties als ‘efficiënt, ‘veilig’ en ‘duurzaam’ zijn ook niet geoperationaliseerd.’* Dit ligt uiteraard niet aan de onderzoekers, maar het maakt hun werk wel lastig.
- Het hoofdstuk ‘conclusies’ kan scherper. Formuleringen als ‘voor een deel ... zijn geen evaluaties beschikbaar’ lezen vaag. Welk deel? Ik vermoed dat een betere formulering in de meeste gevallen zou zijn: ‘voor het overgrote deel’.
- Een algemene opmerking over het proces en het omgaan met suggesties: er is open van gedachten gewisseld over een tussentijds rapport, en de onderzoekers hebben de meeste suggesties bevredigend verwerkt.